SEPTEMBRO–DECEMBRO 1965 . Nº 213

PROGRESO

Progreso fondesis da Profesoro Louis Couturat, Collège de France, en 1908. Ol konsakresas a la propago, a la libera diskuto ed a la konstanta perfektigo di la Linguo Internaciona. Progreso editesas kom la oficala organo di la

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA

(IDO – ESPERANTO REFORMITA)

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA

LANDAL REPREZENTERI

Por sendar la yarala kontributo od abonar Progreso, on povas pagar en nacionala pekunio al sequanta landal reprezenteri:

Anglia:	Sno E. M. Jacob, ILS kasero, 3, Sparelaze Hill, *Loughton* (Essex)	sh.	13/6
	Tom Lang, 264, Carlton Road, *Worksop*, *Notts* (libri)		
Australia:	V. J. Costigan, 22 Cecily St., Leichhardt, *Sydney*, N. S. W.	sh.	13/6
Belgia:	André Juste, 28, Rue Hanoteau, *Gilly*	bfr.	90.—
Chekoslovakia:	C. Novy, Vratislavova 3, *Praha VI-58*	cKr.	12.—
Dania:	E. Thomsen, Sjaellandsgade 57, *Fredericia*	dKr.	12.—
Francia:	Ed. Waterkotte, 2, Rue des Clefs, *Colmar*, Ht-Rhin	fFr.	9.—
	Ido-Kontoro, 1, Rue de Lorraine, *Thaon-les-Vosges*, Vosges (nur por libri)		
Germania:	Alfred Neussner, Rönnebergstrasse 15, *1 Berlin 41*	DM	7.50
Hispania:	Joaquin Ferreres, *Hospitalet de Llobregat*, Calle Monte, 54; Coll Blanch (Barcelona)	Pt.	100.—
Hungaria:	Dro Arpád Vigh, paroko, Damjanich-u. 47, *Budapest XX*, Postchekokonto 22-XX-1	Ft.	20.—
Italia:	Leonardo Raiteri, Pralungo S. Eurosia (Biella)	Lit.	1150.—
Luxemburgia:	H. Meier-Heucké, 38, Rue Sainte-Barbe, *Esch*/Alz.	lfr.	90.—
Polonia:	Julian Orlewicz, Broniewskiego 4 m 6, *Warszawa*	Zl.	50.—
Suedia:	Dro Hans Brismark, Box 1175, *Hoting*	sKr.	10.—
	Ewald Röhnisch, Basvägen 2, *Oerebro* (nur por libri)		
Suisia:	J. Kreis-Schneeberger, Case Champel 27, *1211 Genève 12* (Suisia). Postchekokonto 12 - 7202 (ULI).	sfr.	8.—
USA:	C. A. Roström, World Language Institute, 4504 N. Racine Ave., Ap't 34, *Chicago 40*, Illinois	Doll.	2.—

En l'altra landi on povas sendar la pagi (til la 30a aprilo maxim tarde) ad un del supra adresi o direte al kasero dil ULI (sfr. 8.—):

Sioro Robert Stucki, Riedgrabenweg 18, 8050 Zürich 11 (Suisia)

Postcheko-konto: 80 - 18798 Uniono por la Linguo Internaciona (ULI), Zürich.

Banko-konto: Schweiz. Bankverein, Depositenkasse Oerlikon, 8050 Zürich.

PROGRESO

Septembro–Decembro 1965 . No 213

BIBLIOTECA de Armindo Trarbach

IDO-RENKONTRO 1965 EN LONS-LE-SAUNIER

Vetero splendida aceptis la unesma partoprenanti ye merkurdio 4esma di agosto. La morga dio (jovdio) omna samideani esis arivinta en la bel urbo Lons-le-Saunier e vespere ye komuna repasto omni interkonoceskis o ritrovis fidela frequenteri di nia Ido-Renkontri. Es ne necesa deskriptar «l'atmosfero» tante kordiala kande idisti inter-asemblesas, on divinas lo!

Ye nia inaugural kunveno, 6esma di agosto, sep landi reprezentesis. Ek la delegiti, ni salutis emocoze nia ido-pioniri: samideani Cuntz, Rönisch, Thomsen... La kunveno eventis en maxim bela lerno-chambro dil Liceo Rouget de Lisle en oportuna loko por grava debati. Ni konsumis ica matino per elekto dil komitato e la lekto di la multa letri recivita ta-okazione. Nia samideano Röhnisch elektesis kom prezidanto, Roger Moureaux kom vice-prezidanto e R. Plassat kom kasero.

Ek la letri recevita ni mencionez ti da: Dro Hans Brismark, prezidanto dil ULI, Erik Järnstad, ye la nomo dil Sueda Ido Federuro, Nicole Witwer, ye la nomo dil Suis Uniono por la LI, Valeriy Maizenberg, ye la nomo dil klubo «Amikeso» de Kiev, C. A. Rostrom e Joseph Fisher, ye la nomo di la International Language Institute of America, J. Ferreres, ye la nomo dil Hispana Ido Societo, Tom Lang, ye la nomo dil Britana Ido societo, S. M. Auerbach, Boris Aaronov, Karel Cizek, V. J. Costigan, Patricio Martinez, Arthur Cantery, Günter Anton, Abado Monsch, M. L. Naguib, Marcelo Persiko, H. Meier, Dro K. Stastny, B. Glozman, Rafael Molina, André Juste, J. L. Tesseyre, Flittner... ni mem recevis letri gratulala de kelka Esperantisti progresema e komprenema.

Posdimeze, segun la programo, guidita da nia amiko Profesoro Roger Moureaux, ni vizitis la fromajo-fabrikerio «La Vache Sérieuse» («La Bovino Serioza»), direktero: sro Grosjean, akompanita da sioro Meurgey, fromajisto specalista.

La kordial acepto da lua direktero ed anke lua acentizo de

DOAÇÃO "IN MEMORIAM"

la fakto «La linguo universala Ido» impresis bone nia samideani. Ni inspektis la mashini automatala perfektigita per qui mixuro de fromajo «gruyère» e de butro transformesas ad «kremo di fromajo», e pose envelopesas porcionope per aluminiopapero, asemblesas en kartono-buxi ok porciona ye temperaturo 90° C. Mashino tale plenigas singla buxo en sis sekundi. Ca kartonbuxi esas fabrikita en altra laboreyo dil fabrikeyo. Cirkume 155 000 buxi esas plenigita singla die, t. e. miliono porcioni. Ca fromajo povas konservesar e kontenas vitamini e sali minerala. La procedo anciena konsistis en expozar la porcioni a radii ondo kurta. Pro ke tala radii destruktas la vitamini e la sali minerala, precipue la kalcio, ca procedo ne plus uzesas.

Komprenende omna expliki da sioro Meurger quik tradukesis de franca ad Ido por nia omna samideani.

En ica fabrikerio on remarkis la racionoza aranjo dil tota produktado di ta firmo. Ante livar lakto, fromaji, mashini e simpatinda laboristi, ni recevis del direktoro mikra donacajo ek fromajo, kom memorigilo, ve! ne eterna pro manjebleso.

Pro granda varmeso dil vetero, ni adiris loko kelke plu fresha (sempre duktata da profesoro Roger Moureaux), nomizita «Le Puits salé» (La Puteo saloza) ed ibe kelka samideani joyis plufreshigar su en la nato-baseno. La Lons-ani esas fortunoza posedar oaziso meze lia urbo! Ma pluse, «le Puits Salé» esas kultural centro. Lua anmizero sioro Pierre Mercier (anciena liceo-kamarado di Georges Moureaux), yuna artisto talentoza, optimista e modesta, direktas diversa aktiva sektori; apud skem-arto, natado e klasika dans-arto (danke ilua jentileso ni asistis privata dans-exercado da un ek la tri baleto-trupi ibea, qua evolucionis gracioze avan nia regardo) traktesas grava temi; exemple: arkeologio, geologio, konferi pri problemi aktuala. Ni havis konversado maxim interesiva kun Pierre Mercier. Il interesas su anke pri skult-arto, arto fotografala, konstrukto di bela ligna dometi montala, ed il questionis ni pri la principi di la linguo internaciona Ido.

La tota jorno dil 7esma di agosto uzesis kom labor-kunveno. Jus ante l'aperto di ta asemblo, nia amiko Georges Moureaux (profesoro) plezure distributis la diala jurnalo «Le Progrès» ube insertesis fotografuro dil ensemblo dil kongresanti (fotografisto: L. Vermorel), sequata da ecelanta artiklo, da sioro Henri Putet, jurnalisto, direktisto di l'agenterio di «Le Progrès» en Lons-le-Saunier - artiklo anuncanta nia internaciona Ido-renkontro.

Pos lektado, da nia dinamikala prezidanto sro Röhnisch, dil tre interesiva texto «Mondolinguano dum 60 yari» da nia evoza Ido-pioniro, Dro Auerbach, traktesis la temi propozita da nia samideano sro Lang (impedata asistar nia renkontro, ye lasta instanto). On darfas dicar ke ta temi koncernas nek plu nek min la tot agado facenda en la venonta tempo mediata. Nia samideano sro Kreis, sekretario di ULI, e sro Röhnisch, prezidanto, duktis la debati. Precipue traktesis pri: Quale helpar nia yuna idisti en lia propagado ? Pos questioni de nia yuna e simpatiinda reprezentero di Anglia, a samideano Kreis, la sekretario di ULI propozis helpar e sustenar la yun idisti mediace nia oficala ido-revuo «Progreso». Omni asentis. On propozis anke aranjar, oficale, ido-renkontro en Italia. Nia kara samideano sro Raiteri reflektos pri la posiblajo eventigar internaciona Ido-renkontro en sua lando.

Kom rekompenso pro nia ido-laboremeso, pos dineir omni kune en la sama restorerio, quale kustume, ni spektis en la granda salono di «Le Puits Salé», aranjita segun mez-epokola gusto, projektaji kolorizita de diapozitivi di siori Mercier, Kreis ed Anderegg: Omna asistanti joyis vidar o rividar bela vidaji ek Francia e Suisia ed imaji pri nia anteriora Ido-kongresi (ni retro-devenis yuna dum kelka hori) o portreti dil maxim eminenta chefi mondolinguala. Intertempe, en la korto dil «Puits Salé», inter arbori lumizita, en nokto somerala, apud aquo dil nato-baseno, ni gaye tostis kun sro Mercier, la dinamikal chefo di ta Eduko-centro, «por la prospero di olua kultural centro» e «por la suceso di nia bela Idolinguo».

Pro la departo di kelka kongresanti nia adiala kunveno eventis sundio matine la 8a di agosto. Ni finis diskuto pri la hiera temi e nia devota samideano sro Raiteri lektis artiklo da lu relatanta la 400esma aniversario di Dante Alighieri varme aceptita da omni. Il konsentis aranjar, kun la helpo di ULI, la proxima Ido-konfero 1966 en sua habito-loko: Biella (Italia), proxim Torino.

Ni livis la bela salono dil Liceo Rouget de Lisle en granda entuziasmo e promisis ritrovar ni kune en bela lando Italia. Ante departar, la kongresanti varme gratulis Profesoro Roger Moureaux, helpata da lua frato Georges, pro la bona aranjo di nia ido-konfero 1965 en Lons-le-Saunier. La savemeso pri nia Idolinguo che jurnalaro, che komercisti e vakancanti, che hotelo, restorerio o dum vizito di tre pitoreska Jura-regiono

kurajigas ni en nia kombato por la triumfo di nia Idolinguo universala.

Sundie, pos ecelanta repasto komuna en la restorerio « Grisez » la posdimezo okupesis per vizitar, quale previdita en la programo, lagi (lago di Chalains), kaskadi (« Cascade du Hérisson »), la « Perte de l'Ain » (desaparo subtera e riaparo di la rivero Ain), fenduri en rokaji-amaso, profunda ravini, unvorte multa vidindaji en sovaja naturo. Esis ja nokto kande ni retrovenis ad Lons-le-Saunier. Komprenende dum voyajo, per autobuso, ni duris traktar Ido-temi «en mikra societo».

Lundio 9a di agosto samideani komencis dapartar ad hemlandi. Tamen posdimeze eventis mikra kunveno internaciona che Moureaux-Familio en St-Julien-sur-Suran. Siorino Moureaux Patrino varme aceptis nia grupeto e joyis savar ke la Idokonfero, en Lons, bone sucesis. Pos vizitir St-Julien, bone situita, e signatir honorregistro en la ibea kastelo e kelke pluse parolar pri tasko facenda ni adiis siorino Moureaux dankante el pro lua gastigemeso e tante amikal acepto.

Mardio 10a di agosto la lasta samideani adiis la agreabla urbo Lons e promisis ritrovar su, proxima yare a Biella.

Robert Plassat

DANTE ALIGHIERI 1265–1321

Diskurso da L. Raiteri lor la Ido-renkontro en Lons-le-Saunier

Estimata Samideani!

Esperante ne tedar vi troe me deziras, kara samideani, entratenar vi okazione la nasko-aniversario dil italiana poeto Dante, pri lua vivo, verkaro ed aparte pri la «Komedio».

Cayare on celebras la sepacentesma aniversario di lua naskoyaro. Omnaloke on homajas il per konferi, diskuti, riimprimo di lua verki e mem emiso di post-marki jubileala. Superflua dicar ke en Italia la editeri inter-konkurencas pri imprimar lua maxim importanta verki en edituri chipa, mez-valora e luxoza; numerizita, komentita dal maxim kompetenta «Dante-isti» nuna ed ilustrita da kapabla e modern artisti.

Meze tanta klamo komprenende ne mankas la voci di zeloza pamfletisti qui serchadas en la vivo dil poeto la lakunoz e necerta partikularaji por miskonocar e diminutar la famozeso dil

poeto e dil homo politikala. Ma to esas neglijebla koram l'admiro generala.

Dante Alighieri naskinta en Firenze dum la yaro 1265 e mortinta en Ravenna en 1321 es konsiderata kom la maxim granda poeto italiana ed un ek le maxim granda dil mondo antiqua. La «Komedio» es verko ek qua spricas lumo d'ul granda poezio e di grand'ideali di civilizeso.

Dante apartenis a familio Guelfa dil alta borgezaro. Lua infanteso probable ne esis gaya; frue il perdis sua matro, e lua patro rimariajis pos kelka tempo. Lua stifa matro havis du filii e, komprenende, el preferis ici a sua stifa filio qua tre sufris pro ta manko di afeciono matrala. Apene dek-e-ok-yara il ja profunde instruktesis en gramatiko, logiko e retoriko e kompozis versi en linguo vulgara. Tatempe il amoreskas la tre bel yunino Beatrice, samevanta, quan il ja remarkabis dum infanteso, e lua amoro esis tante pudoroz e chasta ke lu celis ta sua pasiono ad el ed al ceteri.

Intertempe il konoceskis plura poeti sameva e pos la morto dil patro, danke la konsili di sua maestro Ser Brunetto Latini, la lore unesma e maxim estimata ciencisto en Firenze, il iras a Bologna ube famoza maestri docis. Lua yuneso plena di vivoz e richa experienci incitis il partoprenar ageme ye la nobela societo di sua epoko. Il partoprenis en la yaro 1289 en batalio ube la Ghibellini esis vinkat dal Guelfi ad qui lasta il apartenis. Es anke ye ta epoko ke akre e mem grosiere il interdisputas per rimi (videz lua Rimaro) kun Forese Donati, amiko di ilu. Cirkum 1295 Dante mariajis su kun yunino di tre nobela familio, Gemma dei Donati, de qua il havis quar filii.

Ma la grand'evento di lua yuneso esis lua amoro por Beatrice, kredeble filiino di Folco Portinari, elquan il laudegis en «Vita Nuova» (Vivo Nova); ita pura vizajo di Beatrice anmizos pose la granda verko dil poeto. Dante sentis certe altra pasioni, mineterala, quin il aludas en ula poeziaji e ye la fino dil «Purgatorio». On darfas supozar ke, pos la morto di Beatrice «la jentilega» eventinta en 1290, kande el evis dua-dek-e-kin yari, ed a qua il erektis monumento di nemortiva glorio pozante el en la maxim alta cielo dil «Paradizo», ilu, e til l'exileso, vivis mondumale e dilektis festi qui esis tatempe grandnombra en Firenze malgre la lukti politikala. Ma to duris dum kurta periodo, fine lu sentis la devo konsakrar sua savo por la profito di sua civito e dedikis su al publik aferi. Amiko di poeti famoza il esis la

chefo dil nova skolo poeziala dil «Dolce stil novo». Probable ye ta epoko apartenas la kompozo dil poemo «La Floro» aparinta sub la nomo di Ser Durante.

La poeto parfinante cirkume ye 1293/94 la «Vita Nova» engajas su en granda verko por dicar pri Beatrice «quello che mai non fue detto d'alcuno» (to quon nultempe dicesis da altru). La yari qui sequis la parfino di «Vita Nuova» signifikas la maxim fekunda ed intensa periodo di studio por profundigar ed ameliorar lua konoci kultural e filozofiala. Avan omni Virgilio kun «Aeneis» ma anke Horatius ed Ovidius esis la poeti qui engajis il por la serchado dil stilo; Cicero, Seneca e Boethius la preferata skriptisti por la etikala doktrino. Samtempe il frequentis la konversadi filozofial e religiala en kuventi aquirinte familiareso kun la penso filozofial e teologiala. Ma lua fervoro e lua longa studio en kultivar la ciencozeso, qua plu tarde e dum l'exileso esos la fundamento dil «Convivio», ne deturnis il del politikala vivo di lua civito. *(Duros)*

INFORMI E KOMENTI

La Direktanta Komitato dil ULI decidis aceptar la ofro di sioro Leonardo Raiteri pri organizo di vakancala Ido-renkontro de la 21. al 24. julio 1966 en Biella, Vercelli, Italia.

La revuo «Letzeburger Illustre'ert» raportas en sua numero dil 25. 9. 1965 per ilustrit informo pri la 50. mariajo-festo dil gespozi Henri e Jeanne Meier-Heuckè en Esch-Alzette. Anke ULI prizentas taokazione lua gratuli al du Idisti.

Ni regretas raportar ke Sioro Kurt Feder, olim tre aktiv Idisto e sekretario dil Ido-Akademio, mortis en Bürgerheim, Germania, ye la 21. marto 1965. Il evis 82 yari (segun Ido-letro).

Ek karto da sdo Aaronov (Kiev, USSR): «Ca-somere me renkontris hike araba amiko Naguib qua donacis a me libreto «Ido por Arabi» en araba linguo. Bona simptomo - Arabi nun konoceskas Ido!»

Kelka judiki recevita koncerne la kayero dil Ido-vortaro da Hans Cornioley:

«Tre kordiala danko pro la ecelanta kayero 1 dil Ido-vortaro. Me vere esperas, ke ni povos durar la laboro til la fino. Dro Hans Brismark.»

«Me recevis la unesma kayero di la vortaro da Cornioley. Ol esas bela e bona. Joaquin Ferreres.»

«Me havas bona impreso di ca edituro, me nur regretas ke ne esas posibla imprimar la rusa texto per literi rusa. B. Aaronov.»

J. K.

Kelka extraktaji de la multa letri recevita

De J. L. Tesseyre: «Me volas nur signalar un propago-moyeno quan, mea opinione, ni uzas tre nesuficante: *Propago parola koram publiko.* Ni havas inter ni, tre certe, suficante habila diskurseri en la lingui nacionala: advokati, profesori, mediki, e. c. Pro quo do ne organizar, en l'urbi enube rezidas un o plur adepti, publika konferi sequota da propagila disdono? (...) Quankam evoza e maladeta me aceptus kordiale e mem plezure propagero en Toulouse. Me esas certa ke multa ek nia samideani aceptos lo sama.»

De Günter Anton: «Ya regretinde ne existas sat multa yun idisti en la landi diversa. Do plu evoza idisti mustas esar pronta reguloze korespondar kun novici. Yuni bezonas korespondo, nam korespondo generale por li esas l'unika posibleso uzar ido en internaciona relati. Nur per korespondo generale yuni povas profitar de nia linguo... Do, se vu bezonas korespondemi por vua Ido-lernanti me, ed anke Sdo Werner Kühn esas pronta korespondar kun lernanti.»

De Boris Aaronov: «Me tre joyis kande me saveskis ke la Ido-konfero en Lons deliberos anke pri la temo ‚rekrutado di pueri ed adolecanti ed yuna adulti' (...) Ni omna koncias, ja de multa tempo, ke lo esas necesa, rekrutar adheranti yuna, serchor la remplasonti di nia kunlaboranti (...) Preske nulo agesis kom kunlaboro kun la tre yuni e lia-favore. E mem, kande esforci eventis ta-skope, preske nulu kontributis a durigar ta esforci. Yen kelka exempli: kelka yari ante nun, on kreis en Belgia, ula ‚Klubo de Jokeri', ma balde ta klubo cesis existar. Altri editis revueto ‚Yun Amiko', di qua la skopo esis atraktar la tre yuni. Texto laudinda, skopo laudinda. Tandem, on esforcis sorgar la yuni, malgre obstakli diversa! Ma, pos brulir dum kelka tempo en nia Ido-firmamento, ol cesis existar. En la urbo Kiev, quan me habitas, ni fondis la klubo ‚Amikeso'; en Latvia (un ek la republiki di la Soviet Uniono) existas kelka grupi de Idisti yuna. Ka la fakto ke ta klubo existas ja de preske tri yari, sen helpeso de la landi stranjera ne pruvas ke la yuni interesesas da Ido e ke li esas pronta kontributar ad olua difuzo?»

Altra-domene: Aaronov opinionas ke ni devas agar che la «Pen-clubs»; irgafoye kande ni havas okaziono divenar membro di ta o ca «Pen-club», ni konocigez per ol la qualeso e la perfekteso di nia linguo Ido. Fakte lingui artificala ja uzesas en la «Pen-clubs», e propagar omnaloke esas nia devo komuna. Sen propagar, ni obtenos nulo, rekrutos nulu. Nulu venos a ni sua propramove. Nulu serchas ni. Ni devas serchar li. Linguo esas *moyeno;* ol ne esas *skopo ipsa.* En la linguo rusa existas proverbo: «vartar sur la litoro ocioze til kande suflos vento qua posibligos la departo di la seglo-navo.» Malgre omna, ni durez nia esforcado e ni sucesos.

De Dro yur. Karel Stastny: «Me varmege aprobas la franca post-karti, segun Progreso nº 211, p. 2. To esas tre utila ideo.»

De Georgo Csüllög: «Kad Idisti ne bezonas diski en sua linguo? Absolute yes! Sen parolo nula linguo vivas ed evolucionas. Ni utiligez la moderna tekniko! E ne obliviez: nur poka idisti povis partoprenar en kongreso o parolar kun idisto ed audis quale sonas Ido. Anke me. Kad ulu ja havas

Himno dil Ido sur magnetofono rubando? *Kande vi editos l'unesma disko en Ido kun nia himno od altra kansoni?*»

(Georgo Csüllög, Balmazujvaros, Szigetkerti Iskola, Hungaria. Kambias diski kun omna kontinenti.)

Jus aparis «errata ed addenda» (quar pagina), ye la «Précis d'Interlinguistique» da Dro Monnerot-Dumaine. Ti qui posedas ta verko povas demandar exemplero di la mencionita adjuntajo che la autoro, Dro Monnerot-Dumaine, 5, Avenue Villebois-Mareuil, *Nice* (Alpes maritimes), Francia. *R. M.*

MIKRA ANUNCI

Filatelisti, qui sendas 50 postmarki diversa, recevos kompense anke 50 postmarki diversa ja preparita en kuverto. Ne esas posibla konsiderar specala deziri. PROGRESO, Case Champel 27, *1211 Genève*, Suisia.

Omna ti qui intencas asistar la Ido-konfero dum 1966 (21.-24. julio) en Biella, Italia, povas demandar ja nun dokumentaro turistala pri ta regiono che sioro Leonardo Raiteri, *Pralungo* (Biella), Vercelli, Italia.

La «Dicionario de la 10 000 radiki» da Marcelo Persiko esas nekareebla ad omna Idisti. La uzo di vortaro tote en Ido posibligas pensar kontinue per Ido e tale progresar maxim rapide, uzante vorti sempre plu nuancoza, sempre plu preciza. Ti qui deziras komprar ta verko, voluntez skribar a sioro Roger Moureaux, 39, *St-Julien-sur-Suran* (Jura), Francia.

Omna mea exterlanda amiki e ti qui dezirus komencar korespondar kun me pri temi serioza: biologio, edukado, arto, psikologio informesas ke pos longa maladeso me konvalesis e translogis, do bonvolez sendez a me letri segun nova adreso:

Alex Kashin, ul. Novo-Okrujnaya 3a, kv. 66, Kiev-112, USSR.

Me deziras plubonigar mea savo di Ido per praktikar kambio di letri, vido-karti e postmarki. Respondo garantiita.

Alexandr Shizokov, «Pilskalnos» posta Odziena, Ekabpils rayon, Latvia SSR, USSR.

Kambio di vido-karti helpas konoceskar altra landi e havar nova amiki. Qua esas yuna (13-15 yari) sendez via letri segun adreso:

Bill Andersen, Sophienbergvej 57, Rungsted Kyst Sjoeland, Danemark.

Du damzeli evanta 17 yari amanta arto, precipue la piktarto dezirus amikesar kun omna samideani per (la evo ne importas!) letro-kambio ed anke kambio di pikturi anke vidaji:

Svetlana Krahmalnikova, ul. Krasnoarmeiskaya 152, kv. 20, Kiev-6, USSR,

Ludmila Golubovich, ul. Observatornaya 17, kv. 2, Kiev-53, USSR.

IDO-VORTARO

oficala

redaktita segun la decidi dil kompetent organi dil
UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA

da

HANS CORNIOLEY
linguala sekretario

(duro)

Listo dil chefa verki konsultit o konsultata dal autoro (ultre to plura Ido-revui e nacionala vortari e lexiki), ne omna verki del komenco.

1908 e pose, *Progreso.*
1915 e pose, *Mondo.*
1919 *Feder* K. und *Schneeberger* Fr.: Vollständiges Wurzelwörterbuch Ido-deutsch (Radikaro kompleta).
1924 *Dyer* L. H.: Ido-English Dictionary.
1924 *Feder* K. e *Nordin* J.: Internaciona Radio-Lexiko en Ido e Germana, Angla, Franca, Italiana e Hispana kun defini, formuli, tabeli edc.
1924 *Guignon* J.: Lexique-manuel Ido-français.
1924 *Lusana* Paolo: Vocabolario moderno Ido-italiano ed italiano-Ido.
1925 *Beaufront* Louis de: Kompleta gramatiko detaloza di Ido.
1930 e pose, *Pesch* Marcel: Radikaro Ido-Ido. (En Jurnalo internaciona, plu tarde en Centerbladet til 1939.)
1931 *Escuder* Manuel y *Marcilla* Pedro: Diccionario Ido-español.
1931 *Guignon* J.: Supplément au Lexique-Manuel d'après les récentes décisions de l'Académie de 1924 à 1930.
1935 e pose, Linguala *Suplemento* (en Progreso).
1937 *Roze* Janis: Decidi dil akademio interimala e du suplementi: I. Decidi dil akademio posa, II. Diversa propozi recenta.
1964 *Escuder* Manuel y *Marcilla* Pedro, puesto al día por Juan Luis de Nadal y de Quadras y Francisco Ballester Galés: Diccionario Ido-español.
1964 *Persiko* Marcelo (Marcel Pesch): Dicionario de la 10 000 radiki di la linguo universala Ido.

Expliko dil abreviuri: A angla (linguo), F franca, G germana, H hispana, I italiana, R rusa. AFGHIR.

astro/cielala korpo: l'astri es ne nur la steli (dicita fixa), ma anke la planeti, lia sateliti (ex. Luno), la nebulosi, la kometi e c. A star (any heavenly body), F astre, G Gestirn (jeder Art), Himmelskörper, HI astro, R svetilo, nebesnoe telo.

astrocentro/akromata fuzelo dil nukleo. A astrocentrum, F astrocentre (biol.), HI astrocentro, R ?

astrofiziko/astro-fiziko, studio pri l'astri per la diversa metodi dil fiziko.

astroido/kurvo astroforma, steloforma. A astroid, F astroïde (courbe astroïde, math.), G Astroide (Kurve), HI astroide, R astroida.

astrolabo/instrumento uzata por mezurar l'altesogrado dil astri super la horizonto. A astrolabe, F astrolabe (math.), G Astrolabium, Sternhöhenmesser, HI astrolabio, R astrolabiya.

astrologio/exploreso dil astri pri lia asertit influo al fato dil homi: la valoro dil astrologio diskutesas. A astrology, F astrologie, G Astrologie, Sterndeuterei, H astrología, I astrologia, R astrologiya (lje-nauka).

astrologo/ta qua praktikas l'astrologio judiciala. A astrologer, F astrologue, G Astrolog, Sterndeuter, H astrólogo, I astrologo, R astrolog.

astronomiala/astronomi-al-a, pri astronomio.

astronomio/cienco pri l'astri. A astronomy, F astronomie, G Astronomie, Sternkunde, H astronomía, I astronomia, R astronomiya.

astronomo/ta qua okupas su pri l'astronomio. A astronomer, F astronome, G Astronom, Sternkundiger, H astrónomo, I astronomo, R astronom.

astrosfero/sfero atraktiva (biol.). A astrosphere, F astrosphère (biol.), G Astrosphäre, H astrósfera, IR astrosfera.

Asturia/regiono di Hispania: Asturia es montoza. A Asturias, F les Asturies, G Asturien, H Asturias, I Asturie, R Asturiya ?

Asturiano/Asturi-an-o, membro dil populo di Asturia.

asumar tr./aceptar responso pri: ni asumis kolektar la maxim recenta statistiki. A assume (debts, responsibilities, etc.), undertake, F assumer, se charger de, endosser (responsabilité), G auf sich nehmen (eine Aufgabe), assumieren, übernehmen, gelten lassen (philos.), H asumir, I assumere, R brat'sya za,

prinimat' na sebya.

Asunciono/festodio institucita dal eklezio katolika, por honorizar la mirakla transporto dil korpo e dil anmo di Virgino aden la cielo. A Assumption, F Assomption, G Assumption, Mariä Himmelfahrt, H Asunción, I l'Assunta, Assunzione, R uspenie.

-at-/indikas la participo prezenta pasiva: amata, amato, la domo konstruktata (nun). A -ed, F (-er:) -é, G ge-t, H (-ar:) -ad-, I (-are:) -at-, R (-at':) -em-, -im-, -om-.

atachar tr./forte juntar (kozi o personi): li atachesis per komun interesi. A attach, F attacher, G anschließen, attachieren, beigesellen, H juntar, unir fuertemente, I attaccare (unire), R prisoedinyat'sya, primikat', pristat'.

atakar tr./komencar la frapo kontre enemiko, adverso. A attack, F attaquer, G anfallen, angreifen, attackieren, befallen, ergreifen, H atacar, I attaccare (assalire), R atakovat', napadat'.

ataraxio/quieteso dil spirito, quan trublas nula deziro, nula timo A ataraxy, F ataraxie (philos.), G Ataraxie, Leidenschaftslosigkeit, Gleichmut, Seelenruhe, H ataraxia, I atarassia? R ateraksiya.

atasheo/ta qua en ambasadeyo es nemediate dop la sekretario. A attaché, F attaché (d'ambassade), G Attaché, beigegebener Beamter, H agregado, I addetto (d'ambasciata), R attashe.

atavismo/herediveso di ula karakteri korpal o mentala qui ulkaze devenas de plura generacioni. A atavism, F atavisme, G Atavismus, Ahnenähnlichkeit, Rückartung (bot., zool.), HI atavismo, R atavizm.

ataxiala/ataxi-al-a, pri ataxio.

ataxiiko/ataxi-ik-o, ataxiomalado.

ataxio/nekapableso facar ordinita movi: perturbeso dil funcioni nervala produktas l'ataxio. A ataxia, F ataxie (méd.), G Ataxie, Unfähigkeit zu geordneten Bewegungen (path.), H ataxia, I atassia, R ataksiya?

ateismo/opiniono di ta qua ne kredas ke existas Deo. A atheism, F athéisme (doctrine), G Atheismus, Gottesleugnung, HI ateismo, R ateizm.

ateisto/ta qua profesas l'ateismo. A atheist, F athée, G Atheist (in, Gottesleugner(in), H atea, I ateo, I atea, ateista, ateo, R ateist(ka), bezbojnica, bezbojnik.

ateliero/loko en qua laboras piktisto, skultisto, fotografisto, artizano. A atelier (workshop), studio, F atelier, G Atelier,

H estudio, taller, I studio, bottega, R masterskaya, atel'e, studiya.

atencajusto/atenco-ajusto, ajusteso di recevilo por relevar ondi di diferanta longesi: l'atencajusto konstruktesas per inserteso di «ohmala» rezisto en l'ocilocirkuiti.

atencajusturo/atenco-ajust-ur-o, specal aranjeso dil recevilo permisanta la samtempa audeso di plura diferant ondi, por faciligar la sequanta sercheso di determinit ondo.

atencar netr. tr./vartar ajustinte la recevilo por revelar ondi di diferanta longesi. Direktar sua tota penso a: atencez la lasta pagino! A heed, stand by, pay attention to, F attendre, faire attention à, envisager, regarder, G achtgeben auf, achthaben auf, aufmerken, aufpassen, beachten, horchen, warten auf, H atender, estar atento, prestar atención, I attendere, accudire, assistere, R obraschat', vnimanie (na), prismatrivat', smotret', vnimat', soblyudat', zamechat', buit' vnimatel'nim, otmechat'.

atence/atencante. Videz atencar.

atencema/atenc-em-a, volunte atencanta: atencema skolano laboras facile. Ant. neatencema.

atenceme/atenc-em-e, ye atencema maniero: lu atenceme observis la movi dil animalo. Ant. neatenceme.

atencemeso/atenc-em-es-o, atencem eso: lua atencemeso es preske jenanta. Ant. neatencemeso.

atencigar tr./atenc-ig-ar, igar atencar: ni atencigas da vi ke ta treno ne vehas sundie.

atencinda/atenc-ind-a, atencodigna, digna atencesar: konsili atencinda.

atenco/ago atencar: vua atenco probable salvis la vivo dil infanto. Ant. neatenco.

atencoze/atenc-oz-e, ye atencoza maniero: li atencoze observis omna detali. Ant. neatencoze.

ateneo/templo di Athene en anciena Grekia; asembleyo di ciencisti o literaturisti. A athen(a)eum, F athénée, G Athenäum, Akademie, Tempel der Athene, höhere Lehranstalt, HI ateneo, R ateney.

atentar tr./probar kriminar: lu vane atentis la vivo dil prezidanto. A make a criminal attempt on, F attenter à, commettre un attentat contre, G ein Attentat begehen gegen, sich vergreifen an, H atentar, cometer un atentado contra, I attentare, R pokushat'sya.

atenuo/progresanta diminuto dil intenseso dil elektromagnetala forci segun l'augmentanta disto del loko emisinta la forci. A attenuation, F atténuation, affaiblissement, G Signalschwächung, H atenuación, I attenuazione, R oslablenie, rasslablenie.

ateromo/mola tumoro enkistigita. A atheroma, F athérome (pathol.), G Breigeschwulst, Atherom, Grützbeutel, HI ateroma ?, R vid opukholi.

atestar tr./deklarar kom vera, reala: dankante ni atestas recevir la kontributajo. A attest (bear witness), F attester, faire foi de, témoigner de, G attestieren, bescheinigen, bezeugen, Zeugnis ablegen über, H atestiguar, ser testigo de, I attestare, R svidetel'stovat' o.

atesto/ago atestar: existas atesti konkluziva pri ta fakto. Ant. nego.

atika/pri Atika (en Grekia). A Attic, F attique, G attisch, H ático, I attico, R atticheskiy.

atikismo/atik-ism-o, ulo segun la kustumo atika (dialekto, gusto, stilo).

atiko/supera parto di edifico, ordinare ornita per pilastri e di qua la rolo es disimular la tekto. A attic (low storey at top of house), F attique, G Attika, wandähnlicher Aufsatz über dem Hauptgesims eines Gebäudes, H ático, I attico, R attik.

atingar tr./sucesar tushar to quo distas: jus l'informo pri la morto di N. N. atingas ni. A reach, attain, F atteindre, parvenir à, G erlangen, erreichen, treffen, H alcanzar, I arrivare a, conseguire, raggiungere (scopo o altro), R dobit', dostat', dostigat', dobrat'sya.

atingeso/ating-es-o, ago atingesar: kunagar por l'atingeso dil skopo dezirata.

atipa/plu o min fora del tipo normala. A atypical, F atypique (biol.), G atypisch, untypisch, H atípico, I atipico, R otlichniy ot norm.

atitudo/mentala posturo: vere, il montras nobla atitudo. AF attitude, G Haltung, Verhalten, H actitud, I attitudine, R derjanie, soblyudenie.

Atlantika, Atlantiko/oceano inter Afrika, Amerika ed Europa. A the Atlantic, F l'Atlantique, G Atlantik, atlantischer Ozean, H Atlántico, I Atlantico, R Atlanticheskiy.

atlanto/statuo di homo nud e drapirita qua subtenas entablamento o kornico. A atlas (arch.), F atlante (arch.), G Atlas

(archit.), HI atlante, R Atlant.

atlaso/kolekturo de mapi, de imaji anatomiala, anexit a libro. Unesma kolovertebro. AF atlas (geogr., anat.), G Atlas, Kartenwerk, Träger (anat.), erster Halswirbel, H atlas, I atlante (geogr., anat.), R atlas.

atleto/ta qua olim kombatis kom luktero o kom boxero; ta qua partoprenas sportala ludi, lukti e konkursi. A athlete, F athlète, G Athlet(in), Wettkämpfer(in), HI atleta, R atlet(ka), silach.

atmosfero/aero od altra gaso cirkondanta planeto od altra astro. Unajo di preso (un kilogramo sur un centimetroquadrato, aproximate). A atmosphere, F atmosphère, G Atmosphäre, Dunstkreis, Luftsäule (als Druckmaß), H atmósfera, IR atmosfera.

atolo/koralia insulo. AF atoll, F attoll, G Atoll, ringförmige Koralleninsel, H atol, I atollo, R attoll.

atomo/maxim mikra parto di materio povanta partoprenar kemiala reakto. A atom, F atome, G Atom, Urteilchen, H átomo, I atomo, R atom.

atonio/neexisto di vivozesa. A atony, F atonie (méd.), G Atonie, Schlaffheit (med.), H atonía, I atonia, R atoniya (poterya tonusa).

-atr-/sufixo indikanta simileso: serpentatra, sponjatra, verdatra. A -ous, -y, -ine, -ish, F -âtre, -eux, G -ähnlich, -artig, -lich, H semejante, parecido a, I -astro, -oso, R -obrazniy, -vatiy.

atraktar tr./venigar a su, adduktar a su, anke metafore: Tero atraktas Luno. Ta somito atraktas multa turisti. A attract (also fig.), F attirer (pr. et fig.), G anziehen, gewinnen (bildl.), herbeiziehen, H atraer, I attirare, attrarre, R natyagivat', privlekat'.

atrakto/ago atraktar: la lego dil atrakto universala da Newton. L'atrakto di ta pikturo nultempe diminutis.

atraktometro/elektrala mezurinstrumento. A attractometer, F attractomètre (électr.), G Attraktometer, H atracciómetro, I attrattometro ?, R atraktometr.

atrapar tr./kaptar per ruzostroko. A hoax, dupe, entrap, F attraper, tromper, G anführen, foppen, täuschen, H atrapar, engañar, I attrappare, R nadut', obmanut'.

atrapilo/atrap-il-o, ulo apta por atrapar.

atribuar tr./donar kom lua parto. A attribute, F attribuer, G

beilegen, beimessen, zuschreiben, H atribuir, I attribuire, R pripisivat'.

atributo/termino dil propoziciono qua expresas l'esomaniero quan on afirmas pri la subjekto. A attribute (gram., logic), F attribut (gram., log.), G Attribut, Zuschreibung, H atributo, I attributo (s. m.), R atribut, opredelenie.

atricar netr./repentar peko sive pro shamo sive pro timo a puniseso. A feel attrition (theol.), F avoir l'attrition, G bereuen (mangelhaft), zerknirscht sein (aus Furcht vor Strafe), H sentir atrición, I sentire contrizione (per tema di castigo), R sokrushat'sya.

atriumo/che la Romani la chefa chambro o vestibulo di domo. AF atrium, G Atrium, HI atrio, R preddverie (rim. drevn).

atrofiar tr./igar deperisar parto dil korpo o di organo qua pro nefunciono ne plus alimentesas dal cirkulado sangala. A atrophy, F atrophier, G abzehren (path.), H atrofiar, I atrofizzare, R atrofirovat'.

atrofio/ago atrofiar: atrofio povas eventar pro oldeso.

atropino/$C^{17}H^{23}NO^3$, alkaloido extraktata del beladono: l'atropino dilatas la pupilo. AF atropine, G Atropin (Saft aus der Tollkirsche), HI atropina, R atropin.

atuno/marfisho manjebla, genero Scomber, L. thynus. A tunny, F thon (zool.), G Thunfisch, H atún, I tonno, R tumak, tunec.

aturdar tr./igar preske o tote nekoncianta pro (exemple) frapo o granda shoko: aturdar ne es sempre vertijigar od ebriigar. A stun, F étourdir, G betäuben (durch Lärm, Schlag, Schrekken), H aturdir, I stordire, R oglushat', porajat'.

-au-/diftongo pronuncata quale en GHIR: aucionar, laute.

aucionar tr./ofrar preco plu alta kam altru: lu aucionis la duopla sumo. A bid for, offer a higher price, F (sur)enchérir, G auktionieren, steigern, überbieten, H subastar, I vendere all'asta, all' incanto, R prodat' c molotka (aukciona).

auciono/ago aucionar.

audacar tr./probar en maniero netimorigebla: lu audacis natar til l'altra rivo. A dare, make bold, venture, F oser, avoir l'audace de, G sich erkühnen, sich erlauben, sich getrauen, wagen, H atreverse, osar, I ardire, osare, R ovajit'sya, smet', osmelit'sya, riskovat'.

audar tr./perceptar per l'audosenso: me askoltas vu, ma me audas nulo pro la bruiso. A hear (receive sensations by the ear), F entendre, ouïr, G hören, vernehmen, H oir, I sentire (del-

l'orecchio), udire, R slushat', slishat'.

audebleso/aud-ebl-es-o, audebla eso: l'audebleso esis marveloze bona.

audeblesofaktoro/audebleso-faktoro, raporto di telefonokorento produktanta signalo en telefonaskoltilo a korento produktanta signalo apene audebla.

audeblesometro/instrumento por determinar l'audeblesofaktoro. A audibility meter, F indicateur d'audibilité, G Lautstärkemesser, H indicador de oibilidad, I misuratore di udibilità, R indikator slishimosti.

audienco/acepteso di viziteri, demanderi. A audience (official hearing), F audience, G Audienz, Empfang, Zutritt, H audiencia, I udienza (giudiziaria), R audienciya.

audiometro/instrumento por mezurar la forteso di arivanta soni o signali. A audibility meter, audiometer, F audiomètre, G Signalmesser, H audiómetro, I audiometro, R avdiometr.

audofrequeso/audo-frequeso, frequeso di alternanta korento audebla per telefonaskoltilo.

audiono/vakuotubo uzata kom detektoro; ol nomizesas anke valvo o vakuovalvo pro olua kapableso rektifikar alternanta korento. AF audion, G Audion, HIR audion.

auditoro/titulo di employato en tribunalo. A assessor, judge-advocate, F auditeur (judiciaire), G Gerichtsauditor, H auditor (función), I uditore (giudiziario), R auditor suda (starin.).

Augias-stablo/loko tre sordida. A Augean stable, F écurie d'Augias (myth.), G Augiasstall, H establo de Augeas, I stalla di Augia, R Avgieva konyushnya.

augmentado/augment-ad-o, ago augmentadar: l'augmentado dil preci diminutas la valoro dil salarii. Ant. diminutado.

augmentar netr. tr./divenar (igar) plu granda per adjuntar parti: ni mustas augmentar la prudenteso sur la stradi. A augment, F augmenter, G vergrößern, steigen, steigern, vermehren, wachsen, H acrecentar, aumentar, I aumentare, R umnojat', podnimat'sya, uvelichit'. Ant. diminutar.

augmento/ago augmentar: pro l'augmento dil postala tarifi nia preci ne plus es exakta. Ant. diminuto.

augurar netr./igar konsiderar kom esonta bon o mala (pri l'eventi). A augur, F augurer, tirer des augures, G augurieren, mutmaßen, vorhersagen, H agorar, augurar, I fare pronostici, augurare (presagire), predire, R gadat', predpolagat', predskazivat'.

augusta/altega pri la rango, tre respektinda. A august, F auguste (qui inspire le respect), G achtunggebietend, erhaben, hehr, HI augusto, R avgusteyshiy.

«aula»/chambrego dil akti e festi en skoli ed universitati di ula landi. Palaco en qua rezidas la kortanaro di rejio. AF aula, G Aula, Festsaal, HI aula, R aktoviy zal.

Aulido/mikra loko en anciena Grekia: Gluck kompozis l'opero «Ifigenia en Aulido». A Aulis, F l'Aulide, G Aulis, H Aulida, I Aulide, R Aulida.

aureolo/cirklo lumala ye qua la kristana piktisti cirkondas la kapo di Yesu-Kristo, di Virgino e dil santi. Omna cirklo luma e koloroza quan l'okulo vidas cirkum objekto, anke metafore. A aureola, halo, F auréole, G Aureole, Heiligenschein, Hof (astron.), Strahlenkrone (astron.), HI aureola, R oreol svyatosti, siyanie, krug, venec.

aurikulo/singla del du supera kavaji dil kordio. Ornala planto, L. primula auricula. A auricle (anat.), auricula, F auricule, oreillette (anat.), G Aurikel (bot.), Bärohr (bot.), Herzohr (anat.), H aurícula, I auricola, orecchietta, R predoerdie, avrikula.

auroro/koloro oranjea venanta del radii dil suno levanta; li frapas la horizonto. Komenco di ulo. A aurora, F aurore (pr. et fig.), G Morgenröte (auch bildl.), H aurora (pr. y fig.), I aurora, R utrennyaya zarya.

auroro australa/auroro polal aparanta sur l'australa misfero.

auroro boreala/auroro polal aparanta sur la boreala misfero.

auroro polala/elektrala lumofenomeno ofte videbla sur la cielo vers la polala regioni.

auskultar tr./askoltar, per pozar l'orelo kontre la parti vicina dil kordio, dil pulmoni e c., la bruisi, normal od anormala, qui eventas en ta organi. A auscultate, F ausculter (méd.), G auskultieren, behorchen (med.), H auscultar, I ascoltare (med.), R vislushat'.

auspicio/predico ek la flugo o la kanto dil uceli (en Roma antiqua). A auspice(s), favourable omen, F auspice, G Anzeichen, Auspizium, HI auspicio, I auspizio, R pokrovitel'stvo, rukovodstvo.

austera/tre severa por su pri la mori, kun nuanco di rigoro ed asketeso. A austere, F austère, G herb, streng (Lebensweise), ernst, schmucklos (Kunst), HI austero, R strogiy.

australa/pri austro. AFG austral, G Süd-, H austral, I australe,

R yujniy.

Australia/un dil kontinenti, politikale federuro dil 6 angla ex-kolonii, membro dil Angla Stataro. A Australia, F l'Australie, G Australien, HI Australia, R Avstraliya.

australiana/pri Australia.

Australiano/membro dil populo di Australia.

Austria/europana stato inter Chekoslovakia, Hungaria, Yugoslavia, Italia, Suisia e Germania. A Austria, F l'Autriche, G Österreich, HI Austria, R Avstriya.

austriana/pri Austria.

Austriano/membro dil populo di Austria.

austro/vento del sudo. A South wind, F auster, vent du sud, G Südwind (poet.), HI austro, R yujniy veter (poet.).

autarka/nur per la moyeni dil propra stato: l'autarka tendenci augmentas. A autarchic, F autarchique, autarcique, G autark, H autarca, I autarcico, R avtarkicheskiy.

autentika/di qua la vereso ne es kontestebla; di qua la vereso garantiesas per akto oficala, formalajo legala. A authentic, F authentique, G authentisch, echt, glaubhaft, glaubwürdig, H auténtico, I autentico, R autentichniy, podlinniy.

auto-/su ipsa, rezervend al terminaro ciencal e teknikala: autobiografio, autoecito, autoindukto. A auto- (for scientific and technical terms), F en soi, par soi (préfixe scient. et techn.), G Auto-, Selbst-, HI auto-, R avto-, samo-, svoe-.

autobiografio/auto-biografio, biografio di persono, kompozita da lu ipsa.

autoblasto/organismo vejetala maxim simpla. A autoblast, F autoblaste (biol.), G Autoblast, HIR ?

autobuso/omnibusa automobilo. A (motor)bus, omnibus, FGHI autobus, R avtobus.

«auto da fé»/lekteso e publik exekuteso dil sentenco per qua la hispan inquiziciono kondamnis la heretiki al suplicieso per kombusto. A auto-da-fe, F autodafé (hist.), G Autodafé, feierliche (Ketzer-)Verbrennung (auch bildl.), H auto de fe, I autodafè, R ?

autodidakto/persono qua obtenis sua savaji ipse. A autodidact (self-taught person), F autodidacte, G Autodidakt, Selbstgelehrte(r), H autodidact-a, -o, I autodidatta, R samouchka.

autodino/triodo kun cirkuiti aranjita por produktar ocili; l'induktancobobini dil plako e dil gretocirkuiti freque formacas parti di un komuna bobino (ocilotransformatoro). AF auto-

dyne, G Autodyn, HI autodino, R avtodin ?

autoecito/auto-ecito, en dinamo kun autoecito parto dil elektrala korento produktit uzesas por ecitar l'elektromagneti dil dinamo.

autogama/riproduktanta su sen celulodivido; nur la nuklei diferencias su e pleas la rolo di gameti. A autogamous, F autogame (biol.), G autogam, H autógamo, I autogamo ? R samooplodotvoryaemiy.

autografo/letro o libro o particiono skribita dal autoro propramanue: ta arkivo posedas autografi extreme valoroza, A autograph, F autographe, G Autogramm, Autograph, eigenhändig Geschriebenes, H autógrafo, I autografo, R avtograf.

autoindukto/auto-indukto, produkteso di elektrala tenso en bobino od altra konduktilo, kande korento ja fluant en la konduktilo varias.

autoindukto (induktanco) **distributita**/induktanco, autoindukto di konduktilo od aparato, ne specale konstruktita por obtenar (grand) autoindukto.

autoklavo/klozilo di tanko kontenant ulo presat e qua mantenesas klozata dal ipsa presajo efikanta de interne; tanko klozata per kovrilo mantenata dal preso interna, uzata por steriligar la substanci enpozita. AF autoclave, G Autoklav, papinischer Topf, Schnellkochtopf, HI autoclave, R avtoklav.

autokrateso/autokrat-es-o, autokrat eso: en autokrateso l'individuala libereso ne konocesas.

autokrato/suvereno di qua la povo es supreg e nekontrolata. A autocrat, F autocrate, G Autokrat, Selbstherrscher, H autócrata, I autocrat-a, -e, R avtokrat, samoderjec.

autokroma/qua riproduktas kolori (fotografado). A autochromatic, F autochromatique, G autochromatisch, farbenwiedergebend (phot.), H autocromático, I autocromatico ?, R avtokhromniy.

autolizo/spontana digesteso dil tisui vejetal od animala. A autolysis, F autolyse (biol.), G Autolyse (biol.), H autolisis, I ?, R avtoliz, samorastvorenie.

automata/qua semble movas su pro l'efiko di mekanismo celata; **automatala**/automat-al-a, pri automato. A automatic (self-acting, relating to an automaton), F automatique, G automatisch, selbsttätig, H automático, autómata, I automatico, R avtomatichniy, avtomaticheskiy.

automato/automata mashino, instrumento, aparato. A auto-

maton, F automate, G Automat, H autómata, I automa, R avtomat.

automobilo/veturo movata per motoro alimentata da explozo-substanci (kerozeno, benzino). A automobile, (motor)car, F automobile, G Auto, Automobil, Kraftwagen, Selbstfahrer, H automóvil, I automobile, R avtomobil'.

automorfa/(minerali) limitizata da formi kristalatra, plana. A automorphic, F automorphe, G automorph, H automórfico, I automorfico, R avtomorfniy.

automorfismo/rejimo di automorfoso (biol.). A automorphism, F automorphisme, G Automorphismus, H automorfismo ?, I automorfismo, R avtomorfizm.

automorfoso/auto-morfoso, morfoso impozata da interna faktori di planto.

autonoma/regnata dal propra legi; (ovoformaco) quan genitis du gameti samrasa. A autonomous, F autonome, G autonom, selbständig, sich selbst regierend, H autónomo, I autonomo, R avtonomniy.

autonomigar/igar autonoma: l'angla kolonii en Amerika autonomigis su.

autonomisto/autonom-ist-o, ta qua postulas autonoma strukturo.

autopsiar tr./studiar anatomiale por informar la judiciistaro o la ciencisti. A hold autopsy on, F autopsier, G Leichenschau halten, obduzieren, H hacer autopsía, I fare l'autopsia, R vskrivat' (anatom.).

autopsio/ago autopsiar.

autoritato/yuro, povo koaktar ad obedio; fakultato impozar su al opiniono dil kunhomi per sua merito. A authority (power), F autorité (pr. et fig.), G Autorität, Behörde, Ansehen, Obrigkeit, H autoridad, I autorità, R avtoritet, uvajenie.

autoritatozo/autoritat-oz-o, persono kun mult autoritato.

autoro/ta qua kompozis produkturo mentala: l'autoro explikis sua verko. A author (also fig.), F auteur (écrivain), G Autor, Urheber, Verfasser, H autor (escritor), I autore, R avtor, sochinitel'.

autosporo/sporo adulteskant interne dil sporangio o jermifanta, che algi. AF autospore, G Autospore, H autoespora, IR ?

autotipar tr./fotografar sur metala plako lumsentiva qua pose korodegrabesos per acidi. A autotype, F autotyper, faire l'autotypie de (techn.), G autotypieren, H autotipar, I fare

dell'autotipia, R gravirovat'.
autotipuro/autotip-ur-o, autotiporezultajo.
autotomio/reflexa rupturo di parto korpala, ex. che akrido, lacerto. A autotomy, F autotomie, G Autotomie, H autotomía ? I autotomia, R avtotomiya ?
autotransformatoro/auto-transformatoro, transformatoro havanta nur un volvuro, di qua parto es komun ed al primara ed al sekundara cirkuito.
autunala/autun-al-a, pri autuno.
autuno/sezono inter somero e vintro: l'autuno duras del 22. septembro til la 21. decembro. A autumn, fall, F automne, G Herbst, H otoñ, I autunno, R osen'.
auxiliara/helpala, helpanta: internaciona linguo auxiliara es necesega. A auxiliary, F auxiliaire, G Hilfs-, H auxiliar, I ausiliare, R vspomogatel'niy.
auxosporo/ovo rezultanta del kopulaco che diatomei. AF auxospore, G Auxospore, H auxosporo, IR ?
avalanchar netr./separar su (kom nivo) de monto e precipitar su aden la valo: dum ta vintro ne cesis avalanchar e destruktar stradi, ponti, domi, fervoyi. A to fall in an avalanche, F tomber en avalanche, G als Lawine herabgehen, H caer como avalancha (alud), I cadere come valanga, R padat' kak lavina ?
avalancho/ago avalanchar.
avalizar tr./aval-iz-ar, garantiar per avalo. A guarantee a bill, F avaler, avaliser, G avalieren, avalisieren, H avalar, I avallare, R ?
avalo/pagogarantio sur pagopromisilo per skribar infre «aceptata avale» e signatar ca formulo. A guaranty for a bill, F aval (commerce), G Aval, Wechselbürgschaft, H aval, I avallo, R poruka po vekseliyu.
avan/ye la loko o plaso preesanta, precedanta: la libro jacas avan me. L'artiklo skribesas avan la substantivo. Lu iras vers la domo avan lu. A before (prep., in space), F avant (dans l'espace), devant, G vor (örtl.), Vorder-, H adelante (en el espacio), I avanti, davanti, dinanzi (di luogo, spazio), R pered (gde), Ant. dop.
Avanazia/Avan-Azia, parto di Azia proxim Mediteraneo.
avancado/avanc-ad-o, avanco duranta.
avancar netr. tr./movar su (pozar) ad avana loko. A advance (in space, time), before (in space), F avancer, G avancieren, vorbringen, vorrücken, vorschieben, H avanzar, adelantar, I

avanzare, R podvigat', povishat'sya chinom, zadvigat'. Ant. cedar, retroirar.

avancigar tr./avanc-ig-ar, igar avancar = avancar tr.

avane/ye loko avan ni. Ant. dope.

avantajo/to quo donas ula superioreso generale. A advantage, F avantage, G Vorteil, H ventaja, I vantaggio, R pol'za, vigoda. Ant. desavantajo.

avantalo/peco de stofo o de ledro, quan on ligas sur l'avana parto dil korpo super la vesti por evitar lia domajeso. Peco de ledro ligita sur l'avana parto di veturo sentekta, por protektar del pluvaquo o del spricizuri. A apron (gen.), F tablier (aussi de voiture), G Schürze, H delantal, I grembiale, grembiule, R fartuk, perednik.

avara/prizanta la pekunio por akumular ol. A avaricious, greedy, F avare, G geizig, H avaricioso, avariento, avaro, I avaro, R skupoy.

avareso/avar-es-o, eso avara: lua avareso es vera maladeso.

avariar tr./produktar domajo: la sturmo grave avariis la navo. A damage (in conveying goods), F avarier, G (zur See) verderben, H averiar, I avariare, R proizvodit' avariyu ?

avario/ago avariar, domajo (di navo, di kozi transportita per navo o fervoyo o veturo.

avaro/avara persono.

avelaniero/avelan-ier-o, planto produktanta l'avelani.

avelano/frukto kun shelo unlojia nedehicenta, inkastrita per involukro, L. corylus avellana. A hazel-nut, F noisette, G Haselnuß, HI avellana, I nocciola, R orekh.

avelanogliro/avelano-gliro, glirospeco, L. myoxus avellanarius.

aveno/planto cereala nutrala dil familio graminea, L. avena. A oats, F avoine, G Hafer, HI avena, I biada, R ovës.

aventurala/aventur-al-a, pri aventuro.

aventurar netr./irar renkontre di ulo di qua la rezulto ne es presavebla. A adventure (to go on adventures). F courir les aventures, G abenteuern, H buscar aventuras, I andare all'avventura, correr l'avventura, R idti na aventyuru.

aventurema/aventur-em-a, amanta (serchanta) aventuri.

aventuremeso/aventur-em-es-o, aventurem eso.

aventuristo/aventur-ist-o, ta qua kustumas aventurar.

aventuro/ago aventurar.

avenuo/larja voyo, ordinare arborizita, per qua on arivas a palaco, kastelo, plano e c. AF avenue, G Avenue, Alleestraße,

H avenida (de población), I viale, R avenyu, prospekt.

averso/facio di medalio, di monetopeco e c. A front, right side of cloth, medals, etc., obverse, verso, F avers (opposé à envers), G Avers, Bildseite (Münze), rechte Seite (Stoff), Vorderseite, H anverso (de una pieza), I verso, retro, rovescio, R avers, licevaya storona. Ant. reverso.

avertar tr./informar pri ulo bon o mala futura. A to give notice, apprise, caution, advertise, warn, F avertir, prévenir, G warnen, H advertir, I ammonire, avvertire, R predosteregat', preduprejdat'.

aviacado/aviac-ad-o, durant aviaco.

aviacar netr./flugar per aeroplano (aviacilo, aviono). A practice aviation, fly, F faire de l'aviation, voler, G fliegen (mit dem Flugzeug), H practicar la aviación, volar, I fare dell'aviazione, volare (con velivolo), R letet'.

aviacero/aviac-er-o, ta qua aviacas neprofesionale.

aviacilo/aviac-il-o, aviacomashino, aviono.

aviaco/ago aviacar.

avida/nerepreseble deziranta ulo. A avid, craving, F avide, G begierig, gierig, habgierig, lüstern, H ávido, I avido, R alchniy, jadniy, koristolyubivniy, pokhotliviy, koristniy.

avino/av-in-o, avo femina.

aviono/aeroplano. A aeroplane, F aéroplane, avion, G Aeroplan, Flugzeug, H aeroplano, avión, I aeroplano, R aeroplan, samolët.

avizar tr./donar ula praktikal informo, konsilo od impero. A advise, notify, F avertir, aviser, G ankündigen, avisieren, anzeigen, melden, H avisar, I avvisare, R advizovat', obyavlyat', soobschat', uvedomlyat', izveschat'.

avizo/ago avizar.

avo/patro (matro) dil patro (matro) dil homo. A grandfather, grandmother, F aïeul, grand-parent, grand'mère, grand-père, G Großmutter, Großvater, H abuela, abuelo, I nonna, nonno, R bab(ush)ka, ded.

«avoué»/franca vorto por judicial oficiero.

avulo/av-ul-o, avo maskula; patro dil patro o dil matro.

axelo/korpoparto sub la junturo dil brakio kun la shultro. A axil (bot.), axilla (anat.), F aisselle, G Achselhöhle, Blattstielwinkel (bot.), H avila, sobaco, I ascella, R plecho.

axiomo/verajo generala, nedemonstrebla, qua impozas su al mento kom evidentajo. A axiom, F axiome, G Axiom, Grund-

satz, Satz von einleuchtender Gewißheit, selbstverständliche Wahrheit, H axioma, I assioma, R aksioma.

axo/lineo matematikala cirkum qua rotacas figuro plana por produktar rotacosolido (geom.). Lineo cirkum qua eventas la rotaco di korpo cielala (astron.). Omna lineo cirkum qua korpo povas movar su (mekan.). A axis, axle, F axe (tous sens), essieu, tige, G Achse (alle Bedeutungen), H eje, I asse, assale (d'un carro, d'una carrozza), R os', sterjen', vereteno.

axoido/duesma vertebro dil kolo, qua insertesas ye l'unesma. A axis (second vertebra of neck), F axis (anat.), axoïde, G Dreher, zweiter Halswirbel, H axis, I cervicale ? R vtoroy sheyniy pozvonok.

axometro/agulo qua sequas la movi dil guvernilostango ed indikas la direciono di ca. A axiometer, F axiomètre (techn.), G Axiometer, Instrument zur Angabe der Richtung des Steuerrades, H axiómetro, I assiometro, R aksometr.

axonometrio/projekturo ortogonala sur plano obliqua ye la tri dimensioni dil korpo reprezentenda; l'axi dil perspektivo es la projekturi dil edri dil triedro trirektangula determinita dal tri dimensioni. A axonometry, F axonométrie, G Axonometrie (Projektionsart), H axonometría, I assonometria, R aksonometriya.

aye/doloroklameto.

azaleo/planto dil familio erikacea kultivata kom apartamentoplanto, L. azalea. A azalea, F azalée (bot.), G Azalee, Felsenstrauch, HI azalea, R azaliya.

Azia/un dil kin kontinenti: Azia es la maxim grand e maxim populoza kontinento. A Asia, F l'Asie, G Asien, HI Asia, R Aziya.

aziana/azi-an-a, apartenant ad Azia.

Aziano/Azi-an-o, persono de o di Azia.

azigosporo/(biol.) gameto kreskinta, ma restant en estado di simpla sporo. A azygospore, F azigospore (biol.), G Azygospore, H acigospora, IR ?

Ni dankas la kunlaboreri qui helpis preparar la manuskripto por la supera Ido-vorti (Anglia: siori Dro S.M.Auerbach e Lang; Francia: siori Moureaux e Waterkotte; Hispania: siori de Nadal e Ferreres; USSR: sro Aaronov) e pregas quale sempre la lekteri sendar lia eventuala remarki al editero di Progreso, sro J. Kreis-Schneeberger, Case Champel 27, 1211 Genève 12, Suisia.

LIBRI E BROSHURI

La kasero dil U. L. I. e la landal reprezenteri di Progreso (videz la adresi en la 2a kovril-pagino) es pronta mediacar e livrar al Idisti ed Ido-lernanti omna Ido-libri existanta. On sendez la komendo e la pago ad un dil indikita adresi e la komendita libri expediesos de U. L. I. o de Ido-Kontoro adherinta la Ido-Librala-Servo.

Omna libri vendesas favore la centrala kaso dil Uniono por la L. I. La sendo-kusti inkluzesas en la preco. Por obtenar la preco en landala pekunio, voluntez multiplikar la sumo obtenita en suisa franki per la sequanta kambio-valoro: angla sh. 1.65; belga fr. 12.—; dana kr. 1.50; franca fr. 1.13; hispana pes. 12.—; italiana lire 135.—; germana Mk. —.90; sueda kr. 1.20; USA-dolaro 25.—, nederlandana fl. —.83.

Demandez nia **Katalogo de Ido-libri**

editita dal Uniono por la linguo internaciona; kontenas la kompleta listo dil lerno-libri, literaturo, revui en e pri Ido.

Gratuite obtenebla che la landala reprezenteri dil ULI o che la Editerio di PROGRESO, Case Champel 27, 1211 Genève 12 (Suisia)

Aparos dum 1965: La unesma kayero (64 pagini) dil

Ido-vortaro oficala

redaktita segun la decidi dil kompetent organi dil Uniono por la linguo internaciona, da Hans Cornioley, linguala sekretario, pos publikigo en nia ofical organo PROGRESO e nova revizo segun la remarki e propozi dil helpanta kunlaboreri e lekteri. Preco po kayero: *sFr. 3.*— (membri dil ULI recevas gratuita exemplero), havebla che l'editerio di PROGRESO, Case Champel 27, 1211 Genève 12 (Suisia).

UNIONO POR LA LINGUO INTERNACIONA
(IDO = ESPERANTO REFORMITA)

BIBLIOTECA de Amando Trabach

Membri dil Direktanta Komitato

Prezidanto:	Dro Hans Brismark (Suedia)
Vice-prezidanto:	Leonardo Raiteri (Italia)
Sekretario administranta:	J. Kreis-Schneeberger (Suisia)
Vice-sekretario:	Tom Lang (Anglia)
Kasero:	Robert Stucki (Suisia)
Sekretario por linguala questioni:	Hans Cornioley (Suisia)
Cetera membri	André Juste (Belgia)
	C. A. Roström (USA)
	Joaquin Ferreres (Hispania)
	Alfred Neussner (Berlin, Germania)
	Roger Moureaux (Francia)
	B. Aaronov (USSR)
	Juan Luis de Nadal (Hispania)
	Karel Novy (Chekoslovakia)
	Ed. G. Waterkotte (Francia)

La Direktanta Komitato rielektesos dum la yaro 1967

PROGRESO aparas quarfoye en la yaro, e tote en Ido. Artikli, tradukuri e movadal informi sendesez al redakteri Georges e Roger Moureaux, profesori, **Saint-Julien-sur-Suran,** Jura (Francia). Administrero di Progreso: J. Kreis-Schneeberger, Case Champel 27, **1211 Genève 12** (Suisia). Progreso imprimesas dal imprimerio Kleiner, Monbijoustrasse 121, 3000 Bern.

IDO-KONSUL-SERVO montras la praktikal apliko-posibleso di Ido. Omna Idisti povas kunlaborar. On demandez informi che la administrero di Progreso.